

zaaknummer 2012 T 635

13 januari 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.M.I. Bastiaans, advocaat te Utrecht, die ter zitting werd waargenomen door mr. R. Hebly, eveneens advocaat te Utrecht.

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden in [jaar],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tot [datum] lid van de Congregatie van de Fraters van Utrecht.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 11 juli 2012. Op 30 juli 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van frater [naam], Provinciaal Overste.

Op 21 november 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden. Hierna heeft de Klachtencommissie op 30 november 2012 geadviseerd de klacht van klager niet gegrond te verklaren.

Bij brief van 19 mei 2015 heeft mr. N.M.I. Bastiaans ingevolge artikel 22 van de Procedure en onder verwijzing naar het formulier 'Toestemming gebruik klacht als steunbewijs' met zaaknummer 2014W1181, om herziening van voornoemd advies verzocht.

Op 30 juni 2015 heeft de Bijzondere Kamer van de Klachtencommissie het verzoek tot herziening gegrond verklaard. Tevens heeft de Bijzondere Kamer van de Klachtencommissie bepaald dat de zaak opnieuw behandeld dient te worden.

Vervolgens heeft op 8 december 2015 te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. R. Hebly.

Namens de Congregatie is verschenen frater [naam], Provinciaal Overste.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. In de periode 1952 – 1954 ging klager naar de [school] te [plaats]. Hoofd van deze school was aangeklaagde. Ook gaf aangeklaagde les in de Engelse taal aan de klas waar klager in zat. Na de les wilde aangeklaagde klager overhoren. Klager moest dan bij aangeklaagde komen staan. Aangeklaagde zat achter zijn lessenaar en verzocht klager tussen hem en de lessenaar in te komen staan. Hierdoor kon klager geen kant op en kon aangeklaagde gemakkelijk met zijn hand in de broek van klager gaan. Klager werd door aangeklaagde afgetrokken. Vervolgens bevredigde aangeklaagde zichzelf. Deze handelingen hebben drie à vier maal plaatsgevonden.

Na de laatste keer heeft klager aan een man die bij hem in de straat woonde verteld wat hem was overkomen. Deze man heeft de ouders van klager ingelicht en gezegd dat hij de politie zou informeren als de ouders van klager geen actie zouden ondernemen. De ouders van klager wilde het verhaal eigenlijk niet geloven. Klager herinnert zich dat er vervolgens drie of vier fraters op bezoek kwamen. Zij dronken een jeneverdje met de vader van klager en er werden sigaren gerookt. Vriendelijk handenschuddend verlieten zij vervolgens de woning. De volgende ochtend tijdens het ontbijt, heeft klager tegen zijn ouders gezegd dat hij niet meer geloofde.

2.2. Aan het seksueel misbruik heeft klager een groot gevoel van schaamte overgehouden. Klager heeft vrijwel nooit met derden gesproken over hetgeen hem door aangeklaagde is aangedaan. Nadat klager geprobeerd had aan zijn vader te vertellen wat aangeklaagde had gedaan, is de band tussen klager en zijn vader nooit meer goed gekomen. De vader van klager wilde zijn verhaal niet geloven.

Klager is van mening dat zijn toekomst er heel anders uit had gezien, wanneer hij niet door aangeklaagde seksueel zou zijn misbruikt. Zo zou klager naar de autoschool in [plaats] gaan, maar omdat hij daar intern zou moeten verblijven, durfde klager niet. Als gevolg daarvan moest klager van zijn vader gaan werken in diens [bedrijf]. Dit, terwijl het IQ van klager was vastgesteld op 140.

2.3. Klager wenst erkenning voor hetgeen hem is aangedaan. Voorts wenst klager de door hem geleden schade vergoed te krijgen.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Provinciaal Overste van de Congregatie van de fraters van Onze Lieve Vrouwe van het Heilig Hart, fraters van Utrecht, frater [naam], heeft in zijn schriftelijk reactie bevestigd dat aangeklaagde in de periode 1952 - 1954 hoofd en klassenleraar was van de [school] te [plaats]. Hij heeft echter niet vast kunnen stellen dat aangeklaagde daadwerkelijk de leraar was van klager.

Onderzoek in de archieven van de Congregatie heeft geen directe indicatie opgeleverd dat klager door aangeklaagde seksueel misbruikt zou zijn, dan wel dat aangeklaagde op enigerlei andere wijze met seksueel misbruik in verband is gebracht.

Tijdens de zitting heeft frater [naam] gezegd dat hij het verhaal van klager gelooft. In [jaar] heeft aangeklaagde de Congregatie verlaten. Er is, aldus frater [naam], een verband te

leggen tussen dingen die gebeurd zijn en het uittreden van aangeklaagde. Frater [naam] heeft zijn excuses aangeboden voor hetgeen aangeklaagde klager destijds heeft aangedaan.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer 60 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Drie à vier keer heeft aangeklaagde klager afgetrokken en dit vervolgens ook bij zichzelf gedaan.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de schriftelijke verklaring van zijn zus [naam], waarin zij schrijft dat zij op de hoogte is van het seksueel misbruik waarvan klager het slachtoffer is. Ook een andere zus van klager, [naam], heeft d.d. 8 juli 2012 op schrift gesteld dat zij sinds een paar jaar op de hoogte is van het seksueel misbruik. Tenslotte heeft de Klachtencommissie acht geslagen op een andere klacht jegens aangeklaagde, bekend onder nummer 2014W1181(1), welke klacht inmiddels gegrond is verklaard.

Een en ander in onderlinge samenhang gezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik ongeveer 14 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Fraters van Utrecht de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 13 januari 2016 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, mr. F.J.M. Walstock en drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure heeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.